

Sygn. akt I ACa 50/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Edyta Buczkowska-Żuk (spr.)
Sędziowie:	SSA Marta Sawicka SSO del. Agnieszka Bednarek - Moraś
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego (...) w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 3 grudnia 2015 roku, sygn. akt I C 47/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa w Warszawie kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. A. Bednarek – Moraś SSA E. Buczkowska – Żuk SSA M. Sawicka

Sygn. akt I ACa 50/16

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 16 stycznia 2015 roku powód M. R. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego (...) w S. na jego rzecz kwoty 75.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia w związku z wykonaniem wobec powoda kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w G. w wyższym wymiarze niż orzeczona, a także o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 2.802,15 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za poniesione straty finansowe w związku pozbawieniem go wolności i osadzeniem w Zakładzie Karnym w G. w wyższym

wymiarze niż orzeczona. Ponadto, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew zastępująca pozwaną Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Rejonowego (...) w S. Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazano, że powód nie wykazał w jakikolwiek sposób, aby doszło do bezprawnego działania funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości wobec niego oraz że takie działania doprowadziły do powstania u niego szkody. Nie wykazał także, na czym ta szkoda miałaby polegać. Powołując się na orzecznictwo sądowe podniesiono, że żądanie zgłoszone do Skarbu Państwa nie znajduje oparcia w tym przepisie, skoro ma on zastosowanie wyłącznie do sprawcy naruszenia dóbr osobistych, zatem do osoby fizycznej. Całkowicie nieuprawnione jest twierdzenie powoda, że nie posiadał on wiedzy o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu. Trudno wytłumaczyć fakt braku zawiadomienia Sądu przez powoda o zmianie adresu. Powód nie stawiał się do odbycia kary, wobec czego wszczęto poszukiwania, wydano w stosunku do niego list gończy, a następnie wydano Europejski Nakaz Aresztowania. Wszelka korespondencja dla M. R. była kierowana na podany przez niego adres: S., ul. (...).

W dniu 2 stycznia 2014 roku do akt sprawy wpłynęło pismo Komendy Głównej Policji z dnia 23 grudnia 2013 roku, w którym wskazano, że z informacji uzyskanej z Interpolu wynika, iż M. R. stawiał się przed sądem w dniu 20 grudnia 2013 roku, gdzie został zwolniony na podstawie art. 21 (2) Prawa o Ekstradycji, albowiem „sędzia uważał, że ekstradycja byłaby niewspółmierna”. W ocenie strony pozwanej z tej szczątkowej informacji nie wynikało, aby skazany w ramach europejskiego nakazu aresztowania wykonał na terenie Wielkiej Brytanii karę zastępczą pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie XIV K 2307/04. Wobec braku jakiegokolwiek informacji ze strony brytyjskiej o wykonaniu ENA w rozpoznawanej sprawie nie podejmowano czynności zmierzających do odwołania poszukiwań.

W piśmie Komisariatu Policji Szczecin - Pogodno w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2014 roku wskazano wprawdzie, że w dniu 3 lipca 2013 roku Komisariat Policji otrzymał informację za pośrednictwem BMWP KGP w W., że M. R. został zatrzymany na terenie Wielkiej Brytanii, jednakże nie wynika z tego, aby wobec skazanego wprowadzono do wykonania karę orzeczoną w sprawie XIV K 2307/04 i wykonano wobec niego ENA. Ponownie poinformowano, że skazany 20 grudnia stawiał się w sądzie w Wielkiej Brytanii i został tego dnia zwolniony. W dniu 8 sierpnia 2014 roku skazany M. R. skontaktował się z Sądem informując, że na terenie Wielkiej Brytanii odbył już w całości karę pozbawienia wolności w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku do sprawy XIV K 2307/04. W związku z tym, że w aktach sprawy nie było żadnej informacji potwierdzającej te dane Sąd Rejonowy tego samego dnia zwrócił się do Sądu Okręgowego Wydziału III Karnego o potwierdzenie informacji o odbyciu przez skazanego kary orzeczonej w sprawie XIV K 2307/04. W piśmie z dnia 18 sierpnia 2014 roku, które do Wydziału wpłynęło w dniu 19 sierpnia 2014 roku Sąd Okręgowy wskazał, że strona brytyjska dotychczas nie poinformowała o jakiegokolwiek realizacji ENA w sprawie M. R., wobec czego Sąd Okręgowy wystosował do strony brytyjskiej stosowne zapytanie. Wobec braku informacji o wykonaniu kary Sąd Rejonowy nie znajdował wówczas podstaw do odwołania poszukiwań.

Prokuratoria Generalna skarbu Państwa wskazała również, że w dniu 9 października 2014 roku do Wydziału VI Karnego wpłynęły przekazane przez Sąd Okręgowy dokumenty nadesłane z Wielkiej Brytanii. Z załączonego, przetłumaczonego dokumentu, wynikało jedynie, że w dniu 20 grudnia 2013 roku stawiał się przed Sądem M. R. i został zwolniony, zatem podkreślić należy, że z dokumentu tego nie wynikało, aby skazany został zwolniony po odbyciu kary.

Kończąc, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa z ostrożności procesowej zakwestionowała również wysokość żądania powoda stwierdzając, że jest ono wygórowane.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód M. R. do 2004 roku zamieszkiwał wraz z żoną M. R. oraz dziećmi synem M. i córką M. w S. przy ulicy (...). Z zawodu jest elektromechanikiem, jednakże nie pracował w tym zawodzie. Od około 2000 roku był osobą bezrobotną. Jego małżonka pracowała natomiast w Przychodni (...) jako rejestratorka, natomiast syn

M. uzyskiwał z tytułu prac dorywczych miesięczne dochody w wysokości około 600 złotych. Córka M. uczęszczała do liceum ogólnokształcącego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 12 sierpnia 2002 roku wydanym w sprawie o sygn.. akt XVI K 396/02 M. R. został skazany za czyn z art. 178a § 1 kk polegający na tym, iż w dniu 15 maja 2002 roku o godzinie 23.20 w S. na ul. (...) kierował samochodem marki S. (...) o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości 1,32n mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu i za to przestępstwo został skazany na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby trzech lat. Ponadto, wobec M. R. orzeczono karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych po 10 złotych każda, a także środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres trzech lat, na poczet którego zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 15 maja 2002 roku oraz środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie czterystu złotych na rzecz Stowarzyszenia Pomocy (...) w W. Oddział Regionalny w S..

Wyrok ten uprawomocnił się 20 sierpnia 2002 roku.

Pomimo obowiązywania orzeczonego na okres trzech lat środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres trzech lat, a nadto znajdując się w stanie nietrzeźwości M. R. w dniu 31 maja 2004 roku po raz kolejny zdecydował się na kierowanie pojazdem mechanicznym, tj. samochodem osobowym marki S. (...) nr rej. (...) w ruchu lądowym, na drodze publicznej. Tego też dnia został zatrzymany do kontroli przez Policję na ulicy (...) w S. o godzinie 6.55. Podczas kontroli został poddany badaniu urządzeniem kontrolno-pomiarowym typu alkotest, które wykazało, że znajduje się on w stanie nietrzeźwości wyrażającym się zawartością 0,68 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. Ponowne przeprowadzone badanie wykazało stan nietrzeźwości 1,59‰ oraz 1,55‰.

Postępowanie w powyższej sprawie było prowadzone przez Komendę Miejską Policji w Szczecinie Sekcją Ruchu Drogowego. W dniu 4 czerwca 2004 roku wydane zostało postanowienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie kierowania samochodem w stanie nietrzeźwości w dniu 31 maja 2004 roku w S. na ulicy (...) oraz kierowania w tym samym miejscu i czasie samochodem wbrew orzeczonemu przez Sąd zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Następnie, w dniu 7 czerwca 2004 roku wydane zostało postanowienie o przedstawieniu zarzutu M. R., iż w dniu 31 maja 2004 roku o godzinie 6.55 w S. na ulicy (...), będąc w stanie nietrzeźwości 0,68 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz wbrew orzeczonemu przez Sąd Rejonowy w Szczecinie sygn. akt XVI K 396/02 zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, kierował samochodem marki S. (...) o nr rej. (...), tj. zarzut popełnienia czynu z art. 178a § 1 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Postanowienie to tego samego dnia ogłoszone zostało M. R. oraz został on jednocześnie pouczone, że do czasu zawiadomienia go o terminie zaznajomienia z materiałami postępowania przygotowawczego podania ustnie podstaw zarzutów, a także sporządzenia uzasadnienia postanowienia na piśmie i doręczenia mu oraz ustanowionemu obrońcy w terminie 14 dni. M. R. oświadczył, że nie zgłasza takiego żądania oraz potwierdził fakt ogłoszenia mu postanowienia o przedstawieniu zarzutów i otrzymania powyższego pouczenia własnoręcznym podpisem.

W dniu 7 czerwca 2004 roku M. R. otrzymał również na piśmie pouczenie o jego uprawnieniach i obowiązkach, w tym prawie do korzystania z pomocy obrońcy oraz obowiązku stawiania się na każde wezwanie w toku postępowania karnego oraz zawiadomienia organu prowadzącego postępowanie o każdej zmianie miejsca zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni, a w razie pobytu za granicą obowiązku wskazania adresata dla doręczeń w kraju z zaznaczeniem, że w razie nieuczynienia tego pismo - wysłane na ostatnio znany adres w kraju albo jeżeli adresu tego nie ma, załączone do akt sprawy, uważa się za doręczone. Ponadto, został pouczone że jeżeli nie podając nowego adresu, zmienia miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, pismo wysłane pod tym adresem w toku trwającego postępowania przygotowawczego uważa się za doręczone.

Fakt otrzymania powyższego pouczenia na piśmie M. R. potwierdził również własnoręcznym podpisem.

Ponadto, w dniu 7 czerwca 2004 roku M. R. został przesłuchany w charakterze podejrzanego. Do protokołu przesłuchania jako adres zameldowania na pobyt stały oraz adres do doręczeń podał ul. (...), (...)-(...) S.. Tego dnia dokonane zostało również tymczasowe zajęcie mienia ruchomego w postaci samochodu osobowego marki S. (...) o nr rej. (...), którym kierował powód w dniu 31 maja 2004 roku, stanowiącego współwłasność jego i jego małżonki. W dniu 15 czerwca 2004 roku wydane zostało natomiast postanowienie o zabezpieczeniu na mieniu M. R. grożącej mu kary grzywny i świadczenia pieniężnego poprzez zajęcie ww. samochodu osobowego. Samochód ten został pozostawiony na przechowanie u M. R..

W lipcu 2004 roku został sporządzony, a następnie skierowany do Sądu Rejonowego w Szczecinie akt oskarżenia przeciwko M. R. oskarżonemu o to, że w dniu 31 maja 2004 roku o godzinie 6.55 w S. na ul. (...) będąc w stanie nietrzeźwości 0,68 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz wbrew orzeczonemu przez Sąd Rejonowy w Szczecinie sygn. akt XVI K 396/02 zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres trzech lat, kierował samochodem marki S. (...) o nr rej. (...), tj. o czyn z art. 178a § 1 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Szczecinie XIV Wydziale Grodzkim pod sygn. akt XIV K 2307/04.

M. R. nie stawiał się zarówno na pierwszy termin rozprawy w dniu 10 września 2004 roku, jak i drugi termin rozprawy w dniu 10 grudnia 2004 roku. Kierowana na podany przez niego adres do doręczeń korespondencja, tj. ul. (...), (...)-(...) S., nie była przez niego odbierana i po dwukrotnym awizowaniu następował jej zwrot.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2004 roku wydanym w sprawie o sygn.. akt XIV K 2307/04 Sąd Rejonowy w Szczecinie skazał M. R. za czyn polegający na tym, iż w dniu 31 maja 2004 roku o godzinie 6.55 w S. na ul. (...) będąc w stanie nietrzeźwości 0,68 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu oraz wbrew orzeczonemu przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt XVI K 396/02 zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat kierował samochodem osobowym marki S. (...) o nr rej. (...), tj. czynu z art. 178a § 1 kk w zb. z art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to przestępstwo wymierzył mu karę dwunastu miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze czterdziestu godzin miesięcznie na rzecz Domu Pomocy Społecznej w S. – Domu Kombatanta. Ponadto, Sąd orzekł od oskarżonego na rzecz Fundacji Pomocy (...) w W. świadczenie pieniężne w wysokości 1.500 złotych oraz zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres pięciu lat.

Pomimo, iż korespondencja z ww. wyrokiem była dwukrotnie wysyłana na podany przez M. R. adres do korespondencji, tj. ul. (...), (...)-(...) S., powód nie odbierał jej. W konsekwencji po dwukrotnym awizowaniu, następował jej zwrot do Sądu.

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego w Szczecinie uprawomocnił się w dniu 25 maja 2005 roku.

Powód M. R. jeszcze w 2004 roku wyjechał do Wielkiej Brytanii. pomimo, iż wiedział o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu karnym. Wyjeżdżając nie poinformował o tym fakcie Sądu, ani organów ścigania, nie wskazał adresu do doręczeń za granicą, nie ustanowił w Polsce pełnomocnika do odbioru korespondencji, ani też obrońcy w ww. sprawie karnej, jaka toczyła się przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w dniu 31 maja 2004 roku. Nie zwrócił się również zarówno w trakcie postępowania przygotowawczego, jak i jurysdykcyjnego o ustanowienie obrońcy z urzędu.

W czasie zatrzymania przez Policję w dniu 31 maja 2004 roku i stwierdzenia, że prowadzi on pojazd mechaniczny w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości, M. R. miał świadomość, iż już wcześniej był karany prawomocnym wyrokiem Sądu za podobne przestępstwo na karę pozbawienia wolności, której wykonanie zostało warunkowo zawieszona okres trzech lat tytułem próby, jak również że był orzeczony wobec niego obowiązujący nadal środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz że skutkiem popełnienia przez niego ponownie podobnego przestępstwa może być bezwzględna kara pozbawienia wolności.

M. R. będąc w Wielkiej Brytanii kilkakrotnie zmieniał prace, niemniej jednak praktycznie przez cały czas miał zatrudnienie. Uzyskiwane przez niego zarobki były wystarczające, aby się samodzielnie utrzymać. Po około dwóch latach od wyjazdu z Polski jego związek małżeński z M. R. został rozwiązany przez rozwód. Zarówno córka, jak i syn nie wymagali jego pomocy materialnej, natomiast była małżonka nie domagała się alimentów. Powód sporadycznie wysyłał córce pieniądze, jeśli zgłaszała taką potrzebę. Nie przyjeżdżał do Polski, pracował przez cały rok w Wielkiej Brytanii. Nie interesował się również sprawą karną, jaka toczyła się w Polsce o popełnione przez niego w dniu 31 maja 2004 roku przestępstwo prowadzenia pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości oraz wbrew orzeczonemu zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych.

W związku z faktem, że powód M. R. nie przystąpił do wykonania kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2004 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 Sąd Rejonowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2006 roku w sprawie o sygn. akt XIV Ko 932/06 zamienił tą karę na zastępczą karę 180 dni pozbawienia wolności.

Podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego kurator zawodowy ustalił, że M. R. od listopada 2004 roku nie mieszka pod adresem ul. (...), (...)-(...) S. oraz że w dniu 10 stycznia 2006 roku został w trybie administracyjnym wymeldowany.

W związku z ciągłym pobytem za granicą od 2004 roku, niepodaniem adresu do doręczenia za granicą i nieustanowieniem pełnomocnika do doręczeń w Polsce, a także brakiem zainteresowania toczącym się postępowaniem karnym o popełnione w dniu 31 maja 2004 roku ww. przestępstwo, a następnie postępowaniem wykonawczym w tej sprawie, powód M. R. nie miał wiedzy o wydaniu przez Sąd powyższego postanowienia oraz o dokonaniu zamiany kary ograniczenia wolności na zastępczą karę pozbawienia wolności.

Kierowana do niego na podany jeszcze w trakcie postępowania przygotowawczego adres, tj. ul. (...), (...)-(...) S. korespondencja wracała do Sądu jako nie podjęta w terminie.

W dniu 28 września 2006 roku wydane zostało zarządzenie o wykonaniu powyższego postanowienia o zamianę kary ograniczenia wolności na zastępczą karę pozbawienia wolności. Tego samego też dnia został wystawiony do Dyrektora Aresztu Śledczego w S. nakaz przyjęcia M. R. do odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności.

Powód M. R. w konsekwencji przedstawionych powyżej okoliczności faktycznych nie przystąpił również do wykonania zastępczej kary 180 dni pozbawienia wolności, orzeczonej postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z 23 sierpnia 2006 roku w zamian za karę dwunastu miesięcy ograniczenia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z 10 grudnia 2004 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04. Nie odebrał skierowanego na adres ul. (...), (...)-(...) S. wezwania do stawienia się w dniu 25 października 2006 roku w Areszcie Śledczym w S. celem odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności. Korespondencja z wezwaniem do odbycia kary po dwukrotnym awizowaniu wróciła do Sądu jako nie podjęta w terminie.

Następnie, w dniu 30 października 2006 roku do Sądu Rejonowego w Szczecinie wpłynęło zawiadomienie Aresztu Śledczego w S. o niezgłoszeniu się M. R. do odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy w Szczecinie pismem z dnia 31 października 2006 roku zwrócił się do Komisariatu Policji Szczecin-Pogodno o niezwłoczne doprowadzenie M. R. do Aresztu Śledczego w S. celem odbycia zastępczej kary 180 dni pozbawienia wolności.

Następnie, wszczęte zostały poszukiwania powoda M. R. celem doprowadzenia go do odbycia zastępczej kary 180 dni pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy w Szczecinie w czerwcu 2007 roku wyraził zgodę na opublikowanie podstawy prawnej poszukiwań wraz z fotografią M. R. na stronie internetowej Policji oraz w środkach masowego przekazu.

W listopadzie 2007 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie wyraził natomiast zgodę na podanie charakteru poszukiwań organom ścigania państw obcych w celu podjęcia działań poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie M. R..

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2011 roku Sąd Rejonowy (...) zarządził poszukiwania M. R. listem gończym oraz zawiesił jednocześnie postępowanie wykonawcze.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że skazany ukrywa się, a miejsce jego pobytu nie jest znane. Dlatego konieczne jest poszukiwanie go listem gończym, w celu doprowadzenia do zakładu karnego oraz zawieszenie postępowania wykonawczego do czasu jego ujęcia skazanego.

Pismem z dnia 29 września 2011 roku zastępca komendanta Komisariatu Policji Szczecin-Pogodno zwrócił się do Sądu Rejonowego (...) w S. o wyrażenie pisemnej zgody na podanie charakteru poszukiwań organom ścigania państwa obcych w celu podjęcia działań poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej wobec M. R.. Jednocześnie poinformował, że z posiadanych przez Komisariat Policji Szczecin-Pogodno informacji wynika, iż przebywa on na terenie Wielkiej Brytanii w miejscowości S..

Pismem z dnia 11 października 2011 roku skierowanym do Komisariatu Policji Szczecin-Pogodno Sąd Rejonowy (...) w S. wyraził zgodę na podanie charakteru poszukiwań organom ścigania państw obcych w celu podjęcia działań poza granicami RP wobec M. R..

Następnie, pismem z dnia 27 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy (...) w S. zwrócił się do Komisariatu Policji Szczecin-Pogodno o podanie informacji, czy skazany M. R. nadal przebywa na terenie Wielkiej Brytanii w miejscowości S..

W odpowiedzi, Naczelnik Wydziału Prewencji Komisariatu Policji Szczecin-Pogodno pismem z dnia 10 lipca 2012 roku poinformował Sąd Rejonowy (...) w S., że w wyniku wywiadu ustalono, iż M. R. w dalszym ciągu przebywa na terenie Wielkiej Brytanii.

W dniu 1 października 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt III Kop 177/12 wydał wobec M. R. Europejski Nakaz Aresztowania.

Pismem z dnia 22 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie poinformował Sąd Rejonowy (...) w S., że dotyczący M. R. Europejski Nakaz Aresztowania w dniu 16 listopada został przesłany do Wielkiej Brytanii oraz że strona brytyjska również prowadzi postępowanie. Pismo to wpłynęło do Sądu Rejonowego (...) w S. w dniu 23 listopada 2012 roku.

W dniu 3 lipca 2013 roku M. R. został zatrzymany w miejscowości S. w Wielkiej Brytanii przez brytyjską Policję. Podczas zatrzymania został poinformowany przez policjanta, że jest aresztowany zgodnie z europejską ustawą o ekstradycji z 2003 roku. Powód został zabrany do miejscowego komisariatu Policji, a następnego dnia przewieziony do L. i osadzony w zakładzie karnym w W.. Okazano mu również Europejski Nakaz Aresztowania i inne dokumenty dotyczące przyczyn jego zatrzymania i osadzenia w zakładzie karnym na terenie Wielkiej Brytanii. Powód jednakże już w dniu 3 lipca 2013 roku w momencie jego zatrzymania po poinformowaniu go przez policjanta brytyjskiego, że jest zatrzymany na podstawie przepisów dotyczących ekstradycji miał świadomość, że sprawa ma związek z postępowaniem karnym jakie toczyło się przeciwko niemu w Polsce o przestępstwo jakiego dopuścił się 31 maja 2004 roku.

Powód M. R. był osadzony w zakładzie karnym w Wielkiej Brytanii w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku. W tym czasie odbywał zastępczą karę 180 dni pozbawienia wolności, na jaką postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 23 sierpnia 2006 roku zamieniona została kara dwunastu miesięcy ograniczenia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z 10 grudnia 2004 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04. W tym czasie powód uczestniczył w kilkunastu posiedzeniach Sądu brytyjskiego dotyczących wcześniejszego zwolnienia go z odbywania zastępczej kary pozbawienia wolności za wpłatą kaucji w wysokości 1.000 funtów, a także jego ekstradycji do Polski. Ostatecznie odbył on jednak zastępczą karę pozbawienia wolności we wskazanym wyżej okresie, a brytyjski sąd nie podjął pozytywnej decyzji w przedmiocie jego ekstradycji.

Po opuszczeniu zakładu karnego w Wielkiej Brytanii M. R. dopiero po około pół roku znalazł nową pracę. Nowym jego pracodawcą był (...) Ltd, natomiast jego miesięczne zarobki wynosiły 1120,39 GBP netto. Ponadto, dorabiał on dodatkowo w kinie. Łączne zarobki M. R. z obu prac wynosiły około 1300 GBP miesięcznie netto.

M. R. był przekonany, że w związku z faktem, iż odbył już zastępczą karę pozbawienia wolności w Wielkiej Brytanii, to nie będzie już musiał odbywać jej w Polsce.

Pismem z dnia 23 grudnia 2013 roku Komenda Główna Policji Biuro Międzynarodowej Współpracy Policji poinformowała Sąd Okręgowy w Szczecinie III Wydział Karny że z informacji uzyskanej z Interpolu wynika, iż M. R. stawiał się przed sądem w dniu 20 grudnia 2013 roku, gdzie został zwolniony na podstawie art. 21 (2) Prawa o Ekstradycji, albowiem „sędzia uważał, że ekstradycja byłaby niewspółmierna”. W piśmie tym brak jest informacji, aby M. R. odbywał na terenie Wielkiej Brytanii ww. zastępczą karę pozbawienia wolności. W związku z tym nie podejmowano czynności zmierzających od odwołania poszukiwań.

W piśmie z dnia 30 czerwca 2014 roku skierowanym do Sądu Rejonowego (...) w S. Komisariat Policji Szczecin-Pogodno poinformował, że w dniu 3 lipca 2013 roku za pośrednictwem Komendy Głównej Policji Biura Międzynarodowej Współpracy Policji otrzymał informację, że M. R. został zatrzymany na terenie Wielkiej Brytanii, natomiast 23 grudnia 2013 roku ponownie otrzymał informację, iż M. R. stawiał się przed Sądem w Wielkiej Brytanii, gdzie został zwolniony na podstawie art. 21 (2) Prawa o Ekstradycji z 2003 roku, a także że strona brytyjska poinformowała, iż sędzia uważał, że ekstradycja byłaby niewspółmierna. Z pisma tego również nie wynikało, aby wobec powoda wprowadzono do wykonania przedmiotową zastępczą karę pozbawienia wolności, jak również aby wykonano wobec niego Europejski Nakaz Aresztowania.

Pismo to wpłynęło do Sądu Rejonowego (...) w S. VI Wydziału Karnego 4 lipca 2014 roku.

W dniu 8 sierpnia 2014 roku M. R. skontaktował się telefonicznie z Sądem Rejonowym (...) w S. i poinformował, że na terenie Wielkiej Brytanii odbył już w całości karę pozbawienia wolności w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku do sprawy XIV K 2307/04. Na okoliczność tę sporządzona została przez starszego sekretarza sądowego notatka urzędowa.

Pismem z tej samej daty, tj. 8 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy (...) w S. zwrócił się do Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydziału Karnego z pytaniem, czy posiada informację o odbyciu przez M. R. kary pozbawienia wolności w Wielkiej Brytanii w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku do sprawy o sygn. akt XIV K 2307/04.

W odpowiedzi Sąd Okręgowy w Szczecinie pismem z dnia 18 sierpnia 2014 roku poinformował Sąd Rejonowy (...), że strona brytyjska dotąd nie poinformowała o jakiegokolwiek realizacji Europejskiego Nakazu Aresztowania, wobec czego Sąd Okręgowy zwrócił się do strony brytyjskiej o podanie informacji wskazanych w piśmie.

W dniu 9 października 2014 roku do VI Wydziału Karnego Sądu Rejonowego (...) wpłynęło pismo Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydziału Karnego z 6 października 2014 roku wraz z załączonym do niego, przetłumaczonym na język polski e-mailem z Interpol M. z 23 grudnia 2013 roku, w którym stwierdza się, że M. R. stawiał się w sądzie w dniu 20 grudnia 2013 roku i został zwolniony stosownie do art. 21 (2) ustawy o ekstradycji z 2003 roku, jak również że sędzia orzekł, iż ekstradycja byłaby niewspółmierna w stosunku do M. R..

W dniu 13 października 2014 roku M. R. przyjechał do Polski na urlop, a przede wszystkim aby odwiedzić ojca. W trakcie pobytu w Polsce w dniu 20 października 2014 roku dokonał zakupu biletu powrotnego do Wielkiej Brytanii na dzień 23 października 2014 roku. Koszt zakupu biletu wyniósł łącznie 409 złotych.

W dniu 23 października 2014 roku na lotnisku w G. M. R. został zatrzymany przez P. Straży Granicznej w S.. Jako powód zatrzymania podano fakt, że powód jest poszukiwany przez Komisariat Policji Szczecin-Pogodno na podstawie listu gończego wydanego przez Sąd Rejonowy (...) w S. w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 celem doprowadzenia do Aresztu Śledczego lub Zakładu Karnego. Powód po dokonaniu jego zatrzymania, będąc jeszcze na lotnisku w G.,

skontaktował się telefonicznie ze swoją partnerką w Wielkiej Brytanii informując ją o tym co się stało oraz wyrażając jednocześnie swoją obawę, że być może będzie musiał ponownie odbywać karę, którą już odbył w Wielkiej Brytanii w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku. Poprosił ją także, aby skontaktowała się z jego pracodawcą i poinformowała go, że jego pobyt w Polsce nieco się przedłuży. Powód przypuszczał, że być może zaistniała jakaś pomyłka i zostanie ona w niedługim czasie wyjaśniona.

Następnie, powód został przewieziony do Zakładu Karnego w G., gdzie przebywał od 23 października 2014 roku do 13 listopada 2014 roku.

W sporządzonym w dniu 23 października 2014 roku protokole zatrzymania M. R. wskazano, że przyczyną zatrzymania jest fakt, iż jest on poszukiwany przez Komisariat Policji S. Pogodno na podstawie listu gończego XIV K 2307/04 wydanego przez Sąd Rejonowy (...) w S. celem doprowadzenia do najbliższego zakładu karnego lub aresztu śledczego.

W dniu 24 października 2014 roku o godzinie 14.45 do Sądu Rejonowego (...) w S. VI Wydziału Karnego wpłynęło pismo Placówki Straży Granicznej w S. informujące o zatrzymaniu M. R. przez funkcjonariuszy Placówki Straży Granicznej w S. w trakcie odprawy paszportowej pasażerów. Tego samego dnia faxem o godzinie 15.21 do Sądu Rejonowego (...) w S. wpłynęło natomiast pismo dyrektora Zakładu Karnego w G. z pytaniem, czy orzeczona wobec M. R. kara 180 dni pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 nie powinna zostać skrócona o okres jego zatrzymania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 27 października 2014 roku Sąd Rejonowy zwrócił się do Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydziału Karnego o nadesłanie akt o sygn. akt III Kop 177/12 dotyczących M. R. celem ustalenia czy w aktach tych znajduje się informacja o odbywaniu kary pozbawienia wolności poza granicami RP i udzielenia stosownej odpowiedzi Dyrektorowi Zakładu Karnego.

W dniu 28 października 2014 roku M. R. skontaktował się telefonicznie z Sądem Rejonowym (...) w S. i poinformował, że odbywał karę aresztu w więzieniu w W. oraz miał przypisany numer więźnia (...). Na okoliczność przeprowadzenia tej rozmowy telefonicznej została sporządzona przez starszego sekretarza sądowego notatka urzędowa z 28 października 2014 roku.

Po otrzymaniu akt III Kop 1747/12 i uzyskaniu kolejnej informacji od skazanego o odbyciu kary Sąd Rejonowy (...) w S. tego samego dnia ponownie zwrócił się do Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydziału Karnego o udzielenie informacji o wykonaniu przez M. R. kary na terenie Wielkiej Brytanii, załączając notatkę sporządzoną na podstawie rozmowy z powodem, a dotyczącą miejsca odbywania przez niego kary na terenie Wielkiej Brytanii, a nadto numeru więźnia.

Ponadto, w dniu 28 października 2014 roku do Sądu Rejonowego (...) w S. wpłynęło sporządzone przez Zakład Karny w G. obliczenie kary, z którego wynika że wobec M. R. wprowadzono do wykonania przedmiotową zastępczą karę pozbawienia wolności w rozmiarze 180 dni od dnia 23 października 2014 roku. Koniec kary przypadał na 21 kwietnia 2015 roku .

W dniu 27 października 2014 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt III Kop 177/12 wydał postanowienie o odwołaniu Europejskiego Nakazu Aresztowania M. R. wskazując, że poszukiwanego w wyniku realizacji Europejskiego Nakazu Aresztowania ujęto na terytorium Polski 23 października 2014 roku i osadzono go w Zakładzie Karnym.

Postanowienie to wraz z pismem przewodnim Sądu Okręgowego w Szczecinie wpłynęło do Sądu Rejonowego (...) w S. 31 października 2014 roku.

Pismem z dnia 24 października 2014 roku zastępca komendanta Komisariatu Policji Szczecin-P. poinformował Sąd Rejonowy (...) w S., że 23 października 2014 roku M. R. został zatrzymany na podstawie listu gończego, a w dniu

24 października 2014 roku osadzony w Z. Karnym w G. oraz że w związku z faktem wykonania dyspozycji organu zarządzającego poszukiwania zakończono.

Pismem z dnia 30 października 2014 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie poinformował Sąd Rejonowy (...) w S., że zwrócono się do strony brytyjskiej o zweryfikowanie twierdzeń skazanego o odbyciu kary na terenie Anglii.

W dniu 13 listopada 2014 roku do Sądu Rejonowego (...) w S. za pośrednictwem faxu wpłynęło pismo Sądu Okręgowego w Szczecinie wraz z załączoną odpowiedzią strony brytyjskiej z tłumaczeniem. Z pisma nadesłanego przez stronę brytyjską wprost wynikało, że M. R. został aresztowany w dniu 3 lipca 2013 roku i odesłany do aresztu śledczego aż do daty wypuszczenia na wolność w dniu 20 grudnia 2013 roku. Wobec uzyskania informacji o tym, że skazany faktycznie był pozbawiony wolności przez okres od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy (...) w S. niezwłocznie wydał w dniu 13 listopada 2014 roku postanowienie o sygn. akt XIV K 2307/04 o zaliczeniu na poczet kary zastępczej pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku i zarządził natychmiastowe zwolnienie skazanego z odbycia reszty kary zastępczej pozbawienia wolności.

M. R. został zwolniony z jednostki penitencjarnej jeszcze w dniu 13 listopada 2014 roku.

W dniu 18 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy (...) wydał w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 postanowienie o podjęciu zawieszono postępowania i odwołaniu poszukiwań M. R. listem gończym.

W związku z zatrzymaniem w Polsce w dniu 23 października 2014 roku i następnie osadzeniem w Zakładzie Karnym w G. do 13 listopada 2014 roku powód utracił pracę w Wielkiej Brytanii. Od czerwca 2015 roku ma inną pracę, pracuje w restauracji.

Na podstawie powyższych ustaleń, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest niezasadne.

Zdaniem Sądu orzekającego w niniejszej sprawie uwzględniając charakter zgłoszonego przez powoda żądania o zasądzenie odszkodowania za szkody poniesione w związku z pozbawieniem go wolności i osadzeniem w Zakładzie Karnym w G. w kontekście przedstawionych w pozwie oraz przez powoda w zeznaniach złożonych na rozprawie w dniu 3 grudnia 2015 roku, przede wszystkim zaś wskazywanej bezprawności działania pozwanego, nie budzi zdaniem Sądu wątpliwości fakt, że podstawę tą stanowił art. 417 k.c. Sąd podkreślił, że odpowiedzialność przewidziana w art. 417 k.c. jest odpowiedzialnością za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie „przy wykonywaniu władzy publicznej”. Wskazał, że wykonywanie funkcji władzy publicznej łączy się co do zasady z możliwością władczego kształtowania sytuacji jednostki. Jednocześnie w doktrynie i judykaturze prawa cywilnego wskazuje się, że tylko wówczas mamy do czynienia z wykonywaniem władzy publicznej, gdy brak jest formalnej równości stron. Wykonywanie władzy w tym sensie może mieć postać nie tylko wydania decyzji (orzeczenia), lecz także faktycznej ingerencji w sferę praw jednostki, na przykład użycia przymusu zarówno w stosunku do majątku, jak i osoby.

W niniejszej sprawie strona powodowa wiąże obowiązek naprawienia szkody przez pozwanego z jego działalnością, polegającą na rozstrzyganiu w kwestii kar wymierzanych za czyny zabronione pod groźbą kary przez ustawę i podlegających wykonaniu, w tym w szczególności ich rodzaju i wymiaru oraz zaliczania na poczet kar orzeczonych kar już odbytych, a w konsekwencji naruszeniem dóbr osobistych powoda. Ta sfera działalności publicznej musi być uznana za wykonywanie władzy publicznej, albowiem nie należy ona do sfery aktywności innych podmiotów i charakteryzuje ją władcze działanie funkcjonariuszy publicznych

Z tego względu odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa za szkodę [zarówno majątkową, jak i niemajątkową] wyrządzoną w związku z wykonywaniem kary pozbawienia wolności podlega ocenie z punktu widzenia art. 417 k.c.

Analiza tego przepisu w kontekście pozostałych przepisów regulujących odpowiedzialność deliktową wskazuje, że przesłankami odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa są:

1. powstanie szkody;
2. wyrządzenie szkody czynem niedozwolonym polegającym na bezprawnym działaniu lub zaniechaniu podmiotu wykonującego w imieniu Skarbu Państwa władzę publiczną;
3. normalny związek przyczynowy pomiędzy tak rozumianym czynem niedozwolonym a powstaniem szkody.

Podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 417 k.c. jest szkoda, przy czym pojęcie szkody obejmuje uszczerbek zarówno w dobrach majątkowych, jak i w przypadkach określonych w ustawie – w dobrach niemajątkowych. Możliwość domagania się naprawienia szkody niemajątkowej, czyli krzywdy przewidują przede wszystkim art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 k.c. i art. 448 k.c. Z art. 445 § 1 k.c. wynika, że w wypadku spowodowania uszkodzenia ciała lub wywołaniu rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Z kolei art. 448 k.c. stanowi, że „w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 stosuje się”.

W tym kontekście podkreślenia wymaga fakt, że analiza i wykładnia treści art. 417 k.c. prowadzi do wniosku, iż art. 417 § 1 k.c. przewiduje odpowiedzialność opartą na przesłance obiektywnie niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej, a wina pozostaje poza przesłankami konstytuującymi obowiązek odszkodowawczy na gruncie tego przepisu. Co się zaś tyczy przesłanek przyznania zadośćuczynienia z art. 448 kc, to niewątpliwie należy do nich wina sprawy naruszenia dobra osobistego – zarówno w postaci umyślnej, jak i nieumyślnej. Sąd przychylił się do wyrażanego w orzecznictwie sądowym poglądu, że art. 448 kc może znaleźć zastosowanie w przypadku każdego stopnia winy, niezależnie od jej natężenia. Jednakże błędnym byłoby wnioskowanie, iż stwierdzenie choćby winy nieumyślnej po stronie naruszcyciela wystarcza do zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Sąd orzekający może bowiem ale nie musi przyznać zadośćuczynienie. Błędne natomiast całkowicie jest w ocenie Sądu stanowisko strony pozwanej, jakoby art. 448 k.c. miał zastosowanie wyłącznie do sprawy naruszenia dóbr osobistych, a zatem do osoby fizycznej oraz jakoby żądanie zgłoszone w stosunku do Skarbu Państwa nie miało oparcia w tym przepisie. Sąd orzekający w niniejszej sprawie przychylił się do poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku z dnia 6 grudnia 1984 roku (II CR 442/84, LEX nr 8658), iż działanie osób fizycznych wchodzących w skład organów osoby prawnej, uważa się za działanie tej osoby prawnej oraz że cywilnoprawne skutki naruszenia cudzego dobra osobistego przez osoby występujące w charakterze organu osoby prawnej, obciążają przeto - nie te osoby, lecz - reprezentowaną przez nie osobę prawną.

Zauważyć trzeba, że przepis art. 448 kc jest ściśle związany z przepisami art. 23 i 24 kc.

W przedmiotowej sprawie nie był sporny fakt, że powód M. R. po przyjeździe do Polski na urlop, w dniu 23 października 2014 roku został zatrzymany na lotnisku w G. przez funkcjonariuszy Straży Granicznej, a następnie umieszczony w Zakładzie Karnym w G. celem odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec niego postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z 23 sierpnia 2006 roku w zamian za karę dwunastu miesięcy ograniczenia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z 10 grudnia 2004 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04. Nie budził również wątpliwości fakt, że M. R. będąc w Wielkiej Brytanii na skutek wydania wobec niego Europejskiego Nakazu Aresztowania, został zatrzymany na terenie tego kraju w dniu 3 lipca 2013 roku, a następnie osadzony w Zakładzie Karnym w W., gdzie aż do 20 grudnia 2013 roku odbywał przedmiotową zastępczą karę pozbawienia wolności, jak również że w związku z ponownym zatrzymaniem go na terytorium Polski w październiku 2014 roku i osadzeniem w Zakładzie Karnym w G. celem odbycia tej samej kary, doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, jak godność, cześć, a przede wszystkim prawo do wolności. Fakt naruszenia tychże dóbr osobistych powoda jest w ocenie Sądu oczywisty. Fakt naruszenia tychże dóbr nie jest jednak wystarczający do uwzględnienia żądania pozwu. Sąd zważył, że wobec faktu, iż powód dochodzi zgłoszonych przez niego żądań nie od osoby fizycznej, czy chociażby osoby prawnej nie będącej Skarbem Państwa, jednostką samorządu

terytorialnego lub inną osobą prawną wykonującą tę władzę z mocy prawa, lecz właśnie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego (...) w S., podstawa prawna żądania powoda i jednocześnie odpowiedzialności cywilnej Skarbu Państwa jest tutaj złożona i oprócz art. 23 i 24 kc oraz art. 448 kc obejmuje art. 417 § 1 kc. Wszystkie te przepisy materialnego prawa cywilnego, stanowiące pomimo ich wielości jedną podstawę prawną żądania powoda, współokreślają przesłanki tego żądania, które aby możliwym było jego uwzględnienie, powinny zostać spełnione łącznie. Brak którejkolwiek z przesłanek żądania pozwu, przy jednoczesnym spełnieniu przesłanek wynikających z pozostałych przepisów, „wypełnieniu” ich materialnoprawnej treści, powoduje konieczność oddalenia żądania pozwu. Zważywszy zatem na fakt, że z treści art. 417 § 1 k.c. wynika, iż zasadniczą przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej osoby prawnej wykonującej tę władzę z mocy prawa za szkodę, jest bezprawność działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej, spełnienie tej przesłanki warunkowało odpowiedzialność Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego (...) za naruszenie dóbr osobistych powoda i krzywdę doznaną przez niego na skutek zatrzymania go na lotnisku w G. w dniu 23 października i następnie osadzenie go w Zakładzie Karnym w G. do dnia 13 listopada 2014 roku.

Ponieważ art. 417 § 1 k.c. wchodzi w zakres podstawy odpowiedzialności Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego (...) w S. względem powoda za naruszenie jego dóbr osobistych poprzez niegodne z prawem działanie lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej i jednocześnie podstawę prawną odpowiedzialności powoda za naruszenie jego dóbr osobistych, a także samodzielną podstawę prawną żądania powoda o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania za szkody poniesione w związku z pozbawieniem go wolności i osadzeniem w Zakładzie Karnym w G., zasadnym jest zdaniem Sądu – zważywszy na fakt, że strona powodowa wywodzi zasadność obu żądań w istocie z tego samego zdarzenia – omówienie w tym miejscu kwestii spełnienia przesłanki bezprawności działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej o jakiej mowa w art. 417 § 1 k.c. łącznie zarówno dla pierwszego, jak i dla drugiego ze zgłoszonych żądań. Przechodząc zatem do rozważań w tym przedmiocie Sąd zauważył, że jeśli chodzi o ewentualną bezprawność w działaniu pozwanego, to na gruncie okoliczności niniejszej sprawy mogłaby ona polegać wyłącznie na zaniechaniu działań polegających na wydaniu, w zasadzie już po zatrzymaniu M. R. na terenie Wielkiej Brytanii i osadzeniu go w zakładzie karnym w W. celem odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności oraz po powzięciu przez polski wymiar sprawiedliwości informacji o tych faktach, postanowienia o odwołaniu Europejskiego Nakazu Aresztowania, który został wydany na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 października 2012 roku w sprawie o sygn. akt III Kop 177/12, a nadto postanowienia o odwołaniu listu gończego, zaś po wykonaniu przez powoda na terenie Wielkiej Brytanii zastępczej kary pozbawienia wolności postanowienia o zaliczeniu okresu jego zatrzymania i pozbawienia wolności na terenie tego kraju na poczet przedmiotowej kary. Nie ulega wątpliwości, że zarówno Europejski Nakaz Aresztowania, jak i list gończy powinny zostać odwołane z urzędu po ujęciu i zatrzymaniu M. R., a także po podjęciu decyzji co do dalszego stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania lub też co do wykonania kary, przy czym co tutaj wyraźnie zaznaczyć należy, zarówno wydanie, jak i następnie odwołanie Europejskiego Nakazu Aresztowania należy do właściwości Sądu Okręgowego w Szczecinie. To Sąd Okręgowy w Szczecinie kontaktował się również ze stroną brytyjską oraz przekazywał i odbierał stosowne informacje dotyczące realizacji Europejskiego Nakazu Aresztowania. Jeśli chodzi natomiast o Sąd Rejonowy (...) w S., to w okolicznościach niniejszej sprawy do jego właściwości należało wyłącznie wydanie postanowienia o odwołaniu poszukiwań M. R. listem gończym oraz o zaliczeniu na poczet przedmiotowej zastępczej kary pozbawienia wolności okresu, w którym był on pozbawiony wolności w związku ze sprawą XIV K 2307/04 na terenie Wielkiej Brytanii. Z treści art. 607f k.p.k., który stanowi że na poczet orzeczonej lub wykonywanej kary pozbawienia wolności zalicza się okres faktycznego pozbawienia wolności w państwie wykonania nakazu w związku z przekazaniem oraz z treści art. 63 § 1 kk, zgodnie z którym na poczet orzeczonej kary zalicza się okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, zaokrąglając w górę do pełnego dnia, przy czym jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności, dwóm dniom kary ograniczenia wolności lub dwóm dziennym stawkom grzywny, wynika iż takie zaliczenie powinno nastąpić z urzędu. Aby to było możliwe Sąd Rejonowy (...) w S. musiałby jednakże wpieryw dysponować stosowną, wiarygodną informacją pochodzącą ze strony brytyjskiej o zatrzymaniu M. R. na terenie Wielkiej Brytanii, w jakim dokładnie okresie był on zatrzymany, a także o jego osadzeniu w zakładzie karnym w W. celem wykonania kary o jakiej mowa oraz w jakim rozmiarze została ona wykonana. Zgodnie z art. 26 ust. 1 decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 roku w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury

wydawania osób między Państwami Członkowskimi nr 2002/584/WSiSW (Dz. U.UE.L. z 2002 r., Nr 190 poz. 1 ze zm.) wydające nakaz Państwo Członkowskie zalicza wszystkie okresy zatrzymania, zaistniałe w wyniku wykonania europejskiego nakazu aresztowania, do całkowitego okresu zatrzymania, które ma się odbyć w wydającym nakaz Państwie Członkowskim, jako skutek orzeczenia o pozbawieniu wolności lub wydania środka zabezpieczającego. W tym celu wszystkie informacje dotyczące zatrzymania osoby, której dotyczy wnioski, na podstawie europejskiego nakazu aresztowania zostają przekazane przez wykonujący nakaz organ sądowy lub organ centralny wyznaczony na mocy art. 7 do wydającego nakaz organu sądowego w momencie przekazania (ust. 2). Takie informacje przed przyjazdem powoda do Polski na urlop w październiku 2013 roku i jego zatrzymaniem na lotnisku w G., a następnie osadzeniem w Zakładzie Karnym w G. nie zostały jednakże przekazane przez stronę brytyjską. Strona pozwana trafnie argumentuje, że ze szcątkowych okoliczności przedstawionych w piśmie Komendy Głównej Policji z dnia 23 grudnia 2013 roku, w którym wskazano, iż z informacji uzyskanej z Interpolu wynika, że M. R. stawiał się przed sądem w dniu 20 grudnia 2013 roku, gdzie został zwolniony na podstawie art. 21(2) Prawa o Ekstradycji, albowiem „sędzia uważał, że ekstradycja byłaby niewspółmierna” nie wynikało, aby powód w ramach Europejskiego Nakazu Aresztowania wykonał na terenie Wielkiej Brytanii zastępczą karę pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie XIV K 2307/04. Określenie „stawiał się” nie pozwoliło na stwierdzenie, czy M. R. został doprowadzony przez odpowiednie organy, czy też stawiał się dobrowolnie. Brak było również jakiegokolwiek informacji ze strony brytyjskiej o wykonaniu Europejskiego Nakazu Aresztowania. Co prawda, w piśmie Komisariatu Policji S.-Pogodno z dnia 30 czerwca 2014 roku wskazano, że w dniu 3 lipca 2013 roku Komisariat Policji otrzymał informację za pośrednictwem Biura Międzynarodowej Współpracy Policji Komendy Głównej Policji w W., że M. R. został zatrzymany oraz że ponowiona została przez BMWP KGP w W. informacja o stawieniu się przez M. R. w dniu 20 grudnia 2013 roku przed Sądem w Wielkiej Brytanii, gdzie został zwolniony na podstawie art. 21(2) Prawa o Ekstradycji, jak również że strona brytyjska poinformowała, iż sędzia uważał, że ekstradycja byłaby niewspółmierna, niemniej jednak z informacji tej nie wynika, aby wobec M. R. wprowadzono do wykonania karę orzeczoną w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 i wykonano wobec niego Europejski Nakaz Aresztowania. Faktem natomiast bezspornym jest, że M. R. w dniu 8 sierpnia 2014 roku skontaktował się telefonicznie z Sądem Rejonowym (...) Wydziałem VI Karnym informując, że na terenie Wielkiej Brytanii odbył już w całości karę pozbawienia wolności w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku do sprawy XIV K 2307/04, jednakże informacja ta nie mogła stanowić jeszcze wystarczającej podstawy ani do odwołania Europejskiego Nakazu Aresztowania przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, ani do dokonania stosownego zaliczenia tejże kary przez Sąd Rejonowy (...) w S.. Podstawą w tym zakresie mogłaby być jedynie – jak już była o tym mowa – informacja pochodząca od właściwych organów władzy strony brytyjskiej lub odpis stosownego orzeczenia mówiący o odbyciu przez M. R. przedmiotowej zastępczej kary pozbawienia wolności na terenie Wielkiej Brytanii. W związku z powyższym Sąd Rejonowy podjął stosowne działania w celu zweryfikowania informacji przekazanej przez powoda telefonicznie, zwrócił się do Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydziału Karnego o potwierdzenie informacji o odbyciu przez niego kary orzeczonej w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04. Pismem z dnia 18 sierpnia 2014 roku, które wpłynęło do Sądu Rejonowego (...) w S. VI Wydziału Karnego Sąd Okręgowy w Szczecinie III Wydział Karny poinformował, że strona brytyjska dotychczas nie poinformowała o jakiegokolwiek realizacji Europejskiego Nakazu Aresztowania, wobec czego Sąd Okręgowy zwrócił się do strony brytyjskiej o podanie informacji wskazanych w piśmie. Zgodzić się należy w pełni ze stanowiskiem strony pozwanej przedstawionym w odpowiedzi na pozew, że wobec braku informacji o wykonaniu kary Sąd Rejonowy nie znajdował podstaw do odwołania poszukiwań M. R.. Nie było również w konsekwencji także i podstaw do dokonania stosownego zaliczenia kary.

W dniu 9 października 2014 roku, jak słusznie wskazuje w dalszej części odpowiedzi na pozew strona pozwana, do Sądu Rejonowego (...) w S. Wydziału VI Karnego wpłynęły przekazane przez Sąd Okręgowy w Szczecinie III Wydział Karny, dokumenty nadesłane z Wielkiej Brytanii. Z załączonego, przetłumaczonego dokumentu wynikało jedynie, że w dniu 20 grudnia 2013 roku stawiał się przed Sądem M. R. i został zwolniony, stosownie do art. 21(2) ustawy o ekstradycji z 2003 roku, a ponadto że sędzia orzekł, iż ekstradycja byłaby niewspółmierna. Były to zatem dokładnie te same informacje, które już wcześniej Sąd Rejonowy (...) w S. powziął z pisma Komendy Głównej Policji z dnia 23 grudnia 2013 roku oraz z pisma Komisariatu Policji S.-P. z 30 czerwca 2014 roku. Brak jest w przetłumaczonym na język polski piśmie strony brytyjskiej jakichkolwiek informacji, które wskazywałyby na wykonanie wobec M. R. Europejskiego Nakazu Aresztowania oraz osadzenie go w zakładzie Karnym w W.. Samo stwierdzenie zawarte w

piśmie strony brytyjskiej, iż M. R. został zwolniony w dniu 20 grudnia 2013 roku nie wskazuje wszak w żaden sposób, że został on zwolniony po odbyciu kary.

Następnie, w dniu 24 października 2014 roku do akt sprawy o sygn. XIV K 2307/04 wpłynęło za pomocą faxu zawiadomienie o zatrzymaniu M. R. przez funkcjonariuszy Placówki Straży Granicznej w S. (...) G. oraz zapytanie dyrektora Zakładu Karnego w G. dotyczące kwestii zaliczenia na poczet zastępczej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 okresu rzeczywistego pozbawienia wolności M. R. poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W żadnym z tych pism nie ma informacji o odbyciu przez powoda przedmiotowej zastępczej kary pozbawienia wolności. Co prawda, w piśmie dyrektora Zakładu Karnego w G. mowa jest o zatrzymaniu M. R. poza granicami RP, jednakże po pierwsze brak jest informacji, w związku z jaką konkretnie sprawą M. R. został zatrzymany poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w jakim kraju, a także jaki okres czasu trwało zatrzymanie, a przede wszystkim czy wykonana została w stosunku do niego przedmiotowa zastępcza kara pozbawienia wolności. W tym stanie rzeczy, na podstawie tak lakonicznych, szczątkowych informacji, brak było jakichkolwiek podstaw aby dokonać zaliczenia na poczet kary orzeczonej wobec powoda w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 okresu jego zatrzymania i osadzenia w zakładzie karnym w W. od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku oraz zarządzić natychmiastowe jego zwolnienie. Jednocześnie, jak słusznie zauważa także po części strona pozwana, brak było również wystarczającego czasu, aby zweryfikować informację zawartą w piśmie dyrektora Zakładu Karnego w G. o zatrzymaniu M. R. poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej jeszcze w dniu 24 października 2014 roku. Pismo wpłynęło wszak do Sądu Rejonowego (...) w S. VI Wydziału Karnego w dniu 24 października 2014 roku, czyli w piątek o godzinie 15.20. Zważywszy zatem, że godziny urzędowania Sądu są do godziny 15.30 oraz że – jak powszechnie wiadomo – również inne instytucje państwowe w zdecydowanej większości nie działają dłużej, brak było obiektywnej możliwości podjęcia działań weryfikujących już w dniu 24 października 2014 roku. Działania takie podjęte zostały przez Sąd Rejonowy (...) w S. w najbliższym możliwym terminie, czyli w poniedziałek po weekendzie w dniu 27 października 2014 roku. Tego dnia Sąd Rejonowy (...) w S. zwrócił się o nadesłanie akt o sygn. III Kop 177/12 dotyczących M. R. celem ustalenia, czy w aktach tych znajduje się informacja o odbywaniu kary pozbawienia wolności poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Po otrzymaniu akt o sygn. III Kop 177/12 oraz kolejnej telefonicznej informacji od M. R. o odbyciu kary Sąd Rejonowy (...) w S. pismem z dnia 28 października 2014 roku ponownie zwrócił się do Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydziału Karnego o ponowne podanie informacji potwierdzającej fakt odbycia przez niego kary pozbawienia wolności na terenie Wielkiej Brytanii, zaznaczając że z pisma z dnia 23 grudnia 2013 roku które Sąd uzyskał wynika jedynie, że stanął się on w sądzie w dniu 20 grudnia 2013 roku i wówczas został zwolniony, nie wynika zaś czy był pozbawiony wolności w związku z wykonaniem Europejskiego Nakazu Aresztowania, skazany zaś konsekwentnie twierdzi, że odbył całą karę pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie XIV K 2307/04 na terenie Wielkiej Brytanii i było to w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku. Wskazania przy tym w tym miejscu również wymaga fakt, że w dniu 28 grudnia 2014 roku o godzinie 13.30 do Sądu Rejonowego (...) w S. VI Wydziału Karnego wpłynęło sporządzone przez Zakład Karny w G. obliczenie kary M. R., zgodnie z którym orzeczoną wobec niego przedmiotową zastępczą karę 180 dni pozbawienia wolności wdrożono do wykonania 23 października 2014 roku, natomiast przewidywany koniec kary został oznaczony na dzień 21 kwietnia 2015 roku. W tych okolicznościach i przy braku wiarygodnej informacji pochodzącej od właściwego organu władze ze strony brytyjskiej o zatrzymaniu M. R. na terenie Wielkiej Brytanii i odbywaniu przez niego tam kary pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy (...) w S. w dalszym ciągu nie miał zatem podstaw, ani obiektywnej możliwości, aby dokonać zaliczenia na poczet przedmiotowej kary okresu pozbawienia wolności powoda w Wielkiej Brytanii w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku oraz aby zarządzić także jego natychmiastowe zwolnienie z odbycia reszty kary zastępczej kary pozbawienia wolności.

W dniu 31 października 2014 roku do akt sprawy o sygn. XIV K 2307/04 wpłynęło postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 27 października 2014 roku o odwołaniu Europejskiego Nakazu Aresztowania dotyczącego M. R., ze względu na fakt ujęcia go na terytorium Polski w dniu 23 października 2014 roku i osadzenia w zakładzie karnym. Trafnie argumentuje strona pozwana w odpowiedzi na pozew, że odwołując Europejski nakaz Aresztowania Sąd Okręgowy w żadnej mierze nie powołał się na to, jakoby M. R. miał odbyć karę na terytorium Wielkiej Brytanii, wskazał natomiast że to właśnie zatrzymanie go na terytorium Polski zostało dokonane w ramach wykonania Europejskiego Nakazu Aresztowania, co świadczy o tym, że Sąd Okręgowy nie dysponował żadną potwierdzoną informacją o

wykonaniu Europejskiego Nakazu Aresztowania przez stronę brytyjską. Zdaniem Sądu orzekającego w niniejszej sprawie wniosek taki jest jak najbardziej logiczny i uprawniony na gruncie okoliczności niniejszej sprawy. Pismem z dnia 30 października 2014 roku Sąd Okręgowy poinformował zaś Sąd Rejonowy (...) w S., że zwrócono się do strony brytyjskiej o zweryfikowanie twierdzeń skazanego o odbyciu kary na terenie Wielkiej Brytanii. Dopiero w dniu 13 listopada 2014 roku do Sądu Rejonowego (...) w S. VI Wydziału Karnego za pośrednictwem faxu wpłynęło pismo Sądu Okręgowego w Szczecinie wraz z załączoną odpowiedzią strony brytyjskiej z tłumaczeniem i dopiero z tego pisma wprost wynikało, że M. R. został aresztowany w dniu 3 lipca 2013 roku i odesłany do aresztu śledczego aż do daty wypuszczenia go na wolność w dniu 20 grudnia 2013 roku. Wobec powyższego Sąd Rejonowy (...) w S. niezwłocznie jeszcze tego samego dnia tj. 13 listopada 2014 roku wydał w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04 postanowienie o zaliczeniu na poczet kary zastępczej pozbawienia wolności zarządzanej postanowieniem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 23 sierpnia 2006 roku o sygn.. akt XIV Ko 932/06 w wymiarze 180 dni w zamian za karę ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie w dniu 10 grudnia 2004 roku w sprawie o sygn.. akt XIV K 2307/04, okresu aresztowania M. R. na terenie Wielkiej Brytanii od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku. Jednocześnie Sąd nakazał natychmiastowe zwolnienie powoda z odbycia reszty kary pozbawienia wolności. Tego też dnia tj. 13 listopada 2014 roku, jak wynika z zawiadomienia o zwolnieniu ze sprawy z 14 listopada 104 roku, M. R. został zwolniony z jednostki penitencjarnej.

Uwzględniając całokształt przedstawionych powyżej okoliczności sprawy oraz argumentację, Sąd stwierdził iż nie sposób jest doszukać się w nich bezprawności działania pozwanego. Podkreślenia przy tym wymaga, że działania Sądu Rejonowego (...) w S. dotyczące wyjaśnienia kwestii, czy powód był pozbawiony wolności na terenie Wielkiej Brytanii, a jeżeli tak to w związku z jaką sprawą, na jakiej podstawie i w jakim wymiarze, były podejmowane bez zbędnej zwłoki. Istotnym jest przy tym, że – no co zasadnie również zwraca uwagę strona pozwana – były one uzależnione po pierwsze od informacji przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, a także i stopnia rzetelności i szczegółowości informacji nadsyłanych przez stronę brytyjską, która wszak – jak już była o tym mowa – zaniechała poinformowania właściwych organów państwa polskiego po pierwsze o wykonaniu Europejskiego Nakazu Aresztowania wydanego na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 października 2012 roku w sprawie o sygn. akt III Kop 177/12, a po drugie o odbyciu przez M. R. kary w okresie od 3 lipca 2013 roku do 20 grudnia 2013 roku. Przekazana w tym zakresie przez stronę brytyjską informacja była tak naprawdę w istocie szczątkowa, fragmentaryczna i niewystarczająca do poczynienia ustaleń w przedmiocie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w kwestii istnienia podstaw do dalszego ścigania M. R. oraz wykonywania wobec niego zastępczej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. akt XIV K 2307/04. Informacja o odbyciu przez M. R. kary pozbawienia wolności na terenie Wielkiej Brytanii w okresie od 3 lipca 2013 do 20 grudnia 2013 roku przesłana została przez stronę brytyjską dopiero e-mailem 4 listopada 2014 roku, natomiast wpłynęła do Sądu Rejonowego (...) w S. dopiero 13 listopada 2013 roku.

Zgodzić się należy również ze stroną pozwaną, że M. R. przyczynił się do zaistnienia zdarzenia z października 2014 roku polegającego na zatrzymaniu go najpierw przez Straż Graniczną 23 października 2014 roku, a następnie osadzeniu go w Zakładzie Karnym w G., skąd został zwolniony dopiero 13 listopada 2014 roku. Bezspornym w przedmiotowej sprawie jest fakt, że M. R. pomimo stosownego pouczenia go o jego uprawnieniach i obowiązkach jako podejrzanego w ramach postępowania karnego jakie zostało wszczęte na skutek dopuszczenia się przez niego 31 maja 2004 roku przestępstwa polegającego na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości oraz wbrew orzeczonemu zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych, nie poinformował organów ścigania o jego wyjeździe za granicę, nie wskazał adresu do doręczeń za granicą, ani też adresata do doręczeń w kraju. Nie ustanowił również obrońcy z wyboru, ani też nie zwrócił się do organów postępowania karnego o ustanowienie obrońcy z urzędu, choć również został pouczony o takiej możliwości. Nie tylko zatem że nie zadbał w żaden sposób o swoje prawa i interesy w toczącym się przeciwko niemu postępowaniu karnym, ale wręcz okazał całkowitą indolencję w tym zakresie, brak zainteresowania. I to właśnie taka postawa i zachowanie stały się przyczyną najpierw wydania w stosunku do jego osoby wyroku zaocznego, następnie po jego uprawomocnieniu się braku możliwości wykonania orzeczonej tym wyrokiem kary i konieczności jej zamiany na zastępczą karę pozbawienia wolności, a w konsekwencji w dalszej kolejności wszczęciem wobec jego osoby poszukiwań, wydania listu gończego i Europejskiego Nakazu Aresztowania. Sąd nie dał przy tym wiary twierdzeniom powoda, jakoby jego przeprowadzka do Wielkiej Brytanii

nie miała związku z toczącym się przeciwko niemu postępowaniem karnym. Zdaniem Sądu bliski związek czasowy pomiędzy popełnieniem przez powoda przestępstwa w dniu 31 maja 2004 roku i wszczęciem przeciwko niemu postępowania karnego, a jego wyjazdem, jak również fakt że wcześniej przez kilka lat był on osobą bezrobotną i pomimo tego przez tak długi okres czasu nie zdecydował się na zagraniczny wyjazd zarobkowy, a nadto że był on już w 2002 roku karany prawomocnym wyrokiem Sądu za podobne przestępstwo pozwalają zdaniem Sądu zasadnie sądzić, że faktycznym powodem wyjazdu M. R. za granicę w 2004 roku były właśnie jego obawy co do kary jaka mu może zostać wymierzona tym razem. Zważywszy bowiem na fakt, że powód w dniu 31 maja 2004 roku ponownie dopuścił się podobnego przestępstwa do tego, za które został już skazany prawomocnym wyrokiem karnym w 2002 roku, a nadto że kierował on wówczas pojazdem mechanicznym w ruchu lądowym wbrew orzeczonemu zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych, powód mógł bowiem obawiać się, że nastąpi zarządzenie wykonania kary ośmiu pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 12 sierpnia 2002 roku w sprawie o sygn. akt XVI K 396/02, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby trzech lat oraz że tym razem, sąd może wymierzyć mu za przestępstwo popełnione 31 maja 2004 roku karę pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny. Na fakt, że powód miał takie obawy i że to właśnie strach przed karą skłonił go do wyjazdu za granicę, wskazują również przedstawione już wcześniej okoliczności dotyczące po pierwsze niepoinformowania przez niego organów ścigania o wyjeździe, niepodania adresu doręczeń za granicą, ani niewskazania adresata do doręczeń w kraju i wreszcie braku przejawiania jakiegokolwiek zainteresowania toczącym się postępowaniem karnym. Zresztą sam powód podczas przesłuchania w niniejszej sprawie przyznał, że miał takie obawy, że tym razem grozi mu więzienie, a zatem że sąd może mu wymierzyć za przestępstwo popełnione 31 maja 2004 roku karę pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, że powód nie tylko że nie dopełnił ciężącym na nim jako stronie postępowania karnego obowiązkiem gdy wyjeżdżał do Wielkiej Brytanii, ale także będąc już za granicą aż do 2013 roku, kiedy to został zatrzymany przez Policję brytyjską i następnie osadzony w Zakładzie Karnym w W., nie przejawiał zainteresowania postępowaniem karnym jakie się wobec niego toczyło, choć miał świadomość – co wynika z jego zeznań w niniejszej sprawie – iż zostanie wymierzona za popełniony przez niego czyn kara, również kara pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny. Nie podjął również żadnych kroków, aby wykonać orzeczoną wobec przez niego karę w momencie gdy dowiedział się, jak twierdzi od kolegi, że jest poszukiwany listem gończym. Karę tą wykonał dopiero, gdy został zatrzymany przez brytyjską policję i doprowadzony do zakładu karnego w W.. Wszystkie te okoliczności potwierdzają zatem wcześniejszy wniosek, że M. R. obawiał się orzeczenia wobec niego kary pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny i jej wykonania, nie mógł sobie z tym problemem poradzić i to było zasadniczym powodem jego wyjazdu za granicę. I to właśnie jego postępowanie w powiązaniu z brakiem wykonania ciężących na nim jako stronie postępowania karnego, było bezpośrednią przyczyną najpierw wszczęcia jego poszukiwań na terenie Kraju, następnie wydania listu gończego i Europejskiego Nakazu Aresztowania oraz wszczęcia poszukiwań międzynarodowych i wreszcie jego zatrzymania i osadzenia w zakładzie karnym w W. w Wielkiej Brytanii, a w konsekwencji przyczyniło się w istotnym stopniu do jego zatrzymania na lotnisku w G. w październiku 2014 roku i osadzenia go w Zakładzie Karnym w G..

Stan faktyczny sprawy, będący podstawą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych zarówno w przedmiotowej sprawie, jak i aktach sprawy karnej o sygn. XIV K 2307/04. Sąd uznał te dowody za w pełni wiarygodne, albowiem korespondowały one ze sobą, zostały sporządzone i wystawione przez uprawnione do tego podmiotowy, w przepisanej prawem formie oraz w zakresie ich kompetencji, a nadto nie ujawniły się okoliczności, które mogłyby prowadzić do zanegowania ich autentyczności, wiarygodności i prawdziwości stwierdzonych w nich okoliczności. Ponadto, dokonując ustaleń faktyczny Sąd oparł się na zeznaniach powoda, które w większości uznał za wiarygodne, jako że nie nasuwały one zastrzeżeń i wątpliwości z punktu widzenia wskazań wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, a także korespondowały z dowodami z dokumentów. Sąd nie dał tym zeznaniom wiary jedynie w zakresie, w jakim powód twierdził, że przyczyną jego Wielkiej Brytanii była jedynie chęć podjęcia pracy, a nie obawy dotyczące kary jaka mu groziła w związku z dopuszczeniem się przez niego w dniu 31 maja 2004 roku przestępstwa prowadzenia pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości oraz wbrew orzeczonemu zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych. W tym zakresie jednak Sąd w celu uniknięcia powtórzeń odsyła do wcześniejszych rozważań.

Tak argumentując Sąd w pkt. I wyroku oddalił zatem powództwo.

W pkt. II wyroku Sąd na podstawie art. 98 i 99 kpc orzekł o kosztach procesu..

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją powód, zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że to powód przyczynił się do zaistnienia zdarzenia z października 2014r. polegającego na zatrzymaniu go najpierw przez Straż Graniczną w dniu 23 października 2014r. a następnie osadzeniu go w Zakładzie Karnym w G., w sytuacji gdy jako bezsporny Sąd uznał fakt, że powód w dniu 8 sierpnia 2014r. skontaktował się telefonicznie z Sądem Rejonowym (...) w S. Wydziałem VI Karnym informując o odbyciu w całości na terenie Wielkiej Brytanii kary pozbawienia wolności w okresie od 3 lipca 2013r. do 20 grudnia 2013r.,
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż działania Sądu Rejonowego (...) w S. dotyczące wyjaśnienia kwestii czy powód był w ogóle pozbawiony wolności na terenie Wielkiej Brytanii a jeśli tak to w związku z jaką sprawą, na jakiej podstawie i w jakim rozmiarze, były podejmowane bez zbędnej zwłoki,
3. naruszenie prawa materialnego a mianowicie art. 417 §1 kc w zw. z art. 23 i 24 kc w zw. z art. 448 kc przez przyjęcie, że w niniejszej sprawie nie doszło do wypełnienia przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego (...) w S. za naruszenie dóbr osobistych powoda jaką jest bezprawność zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej, przy jednoczesnym uznaniu przez Sąd Orzekający faktu naruszenia jego dóbr osobistych jak godność, cześć i przede wszystkim prawo do wolności, jako oczywistego,
4. naruszenie prawa procesowego a mianowicie art. 102 kpc poprzez obciążenie powoda z tytułu zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego w sytuacji gdy przeciwko takiemu rozstrzygnięciu przemawiały zasady słuszności,

Stawiając powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości z jednoczesnym zasądzeniem od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje.

Uzasadnienie apelacji rozszerza podniesione w niej zarzuty.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE:

Apelacja powoda okazała się niezasadna.

W pierwszej kolejności Sąd odwoławczy stwierdza, że w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne bez konieczności ponownego przytaczania w tej części uzasadnienia.

Sąd pierwszej instancji dokonał ustaleń faktycznych przede wszystkim na podstawie dokumentów zgromadzonych zarówno a aktach sprawy cywilnej jak i sprawy karnej, enumeratywnie wymieniając te z nich, które stały się podstawą odtworzenia stanu faktycznego. Skarżący powołując w zarzutach błąd w ustaleniach faktycznych de facto przedstawia własną wersję i ocenę wydarzeń, które doprowadziły najpierw do zatrzymania powoda w dniu 23 października 2014 r., osadzeniu w zakładzie karnym, a następnie zwolnienia z tego zakładu w dniu 13 listopada 2014 r. na skutek zaliczenia na poczet kary pozbawienia wolności, okresu zatrzymania na terenie Wielkiej Brytanii, nie przytacza jednak żadnych argumentów, które przeczyłyby faktom ustalonym przez sąd pierwszej instancji. Nie zarzuca także temu sądowi nielogicznej czy też wybiórczej oceny materiału dowodowego.

Jednakże należy podnieść, że dla skutecznego podniesienia tego zarzutu nie jest wystarczające subiektywne przekonanie niezadowolonej z wyniku sprawy strony o własnych racjach. Niezbędne jest ponadto wykazanie jakie ustalenia Sąd poczynił wadliwie oraz jaki konkretnie materiał dowodowy świadczy o tej wadliwości. Jeżeli bowiem z tego samego materiału dowodowego można wysnuć różne wnioski, ocena sądu pierwszej instancji musi się ostać nawet w przypadku, gdy w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć zgoła odmienne wnioski. Jedynie w przypadku braku

logiki w wyprowadzaniu wniosków z zebranymi dowodami bądź, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważana (vide: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r. II CKN 817/00, system informacji prawnej LEX nr 56906). Aby zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. okazał się skuteczny skarżący winien wskazać jakie kryteria naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (vide: orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/909, LEX nr 53136).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, sporządzonego zgodnie z wymogami art. 328 §2 k.p.c., w żaden sposób nie można wnioskować, aby Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie dopuścił się wyżej wskazanych uchybień.

Wbrew stanowisku apelującego informacja telefoniczna od powoda z dnia 8 sierpnia 2014 r. nie została zignorowana przez pozwanego. Pozwany nie tylko sporządził z tej rozprawy notatkę służbowa, która znajduje się w aktach karnych, ale także w tym samym dniu podjął czynności zmierzające do weryfikacji twierdzeń powoda. Jednakże do dnia zatrzymania powoda na lotnisku, pozwany Skarb Państwa - Sąd Rejonowy otrzymał jedynie odpowiedź, że strona brytyjska nie poinformowała o realizacji ENA, a jedynie w dniu 29 września 2014 r. wpłynął z M. w UK do Sądu Okręgowego w Szczecinie e-mail, z którego wynikało, że powód w dniu 20 grudnia 2013 r. stawił się w sądzie i został zwolniony.

Sam skarżący przyznaje w apelacji, że samo stawienie się w sądzie i odmowa ekstradycji przez władze brytyjskie nie jest równoznaczne z odbyciem kary. Za potwierdzenie odbycia kary nie można również uznać samego faktu zatrzymania powoda. Z dostępnych sądowi polskiemu informacji nie wynikało bowiem w żaden sposób, że od dnia zatrzymania do dnia procedowania przez sąd brytyjski powód był pozbawiony wolności. W tej sytuacji brak było jakiegokolwiek uwiarygodnienia informacji telefonicznej od powoda, która pozwalałaby na odwołania ENA. Samo zaś zapewnienie osoby skazanej i to jedynie telefoniczne nie stanowi dowodu, że istotnie doszło do wykonania kary. Jest to bowiem osoba żywotnie zainteresowana zaprzestaniem poszukiwań jej i uniknięciem osadzenia w zakładzie karnym, dlatego też oczywistym jest konieczność weryfikacji urzędowej jej twierdzeń. Nie jest także prawdą, że w tym czasie Sąd Rejonowy dysponował zeznaniami świadka – policjanta, który dokonał zatrzymania powoda, pozwalającymi na ustalenia, że kara została przez powoda odbyta. Po raz pierwszy kopia tego dokumentu, przez nikogo nie poświadczona za zgodność z oryginałem, pojawia się bowiem przy piśmie powoda, które wpłynęło do sądu dnia 29 października 2014 r. i to w języku angielskim. W tym miejscu przypomnieć należy, że zgodnie z art. 5 §1 u.s.p. językiem urzędowym w sądach powszechnych jest język polski. Nadto z tej informacji nie wynika też w żaden sposób, że nakaz aresztowania, na podstawie którego powód został zatrzymany został wystawiony w sprawie XVI K 2307/04. W tej sprawie Sąd Okręgowy w Szczecinie podjął jednak także niezwłocznie (w tym samym dniu) działania sprawdzające i w dniu 4 listopada 2014 r. otrzymał z Interpolu-u, w więc od organu zajmującego się wykonywaniem ENA, e-mail w języku angielskim. Dopiero ta informacja po przetłumaczeniu (zwrot pism od tłumacza - 13 listopada 2014 r.) jako pochodząca od właściwego organu i zawierająca wszystkie niezbędne dane mogła zostać uznana za wiarygodną i rzeczywiście potwierdzającą fakt odbycia przez powoda kary, orzeczonej w sprawie XIV K 2307/04 w Wielkiej Brytanii w wymiarze 171 dni ze 180 dni kary orzeczonej. W tym też dniu powód został zwolniony z zakładu karnego.

Powyższa sekwencja zdarzeń nie pozwala w żaden sposób na konkluzję, że pozwany przez jakikolwiek czas od momentu zatrzymania powoda do momentu jego zwolnienia pozostawał bezczynny. Brak jest także przesłanek do przyjęcia, że czynności podjęte celem przymuszenia powoda do wykonania kary orzeczonej prawomocnym wyrokiem karnym były bezprawne. Podkreślić także należy, że odbycie przez powoda kary w Wielkiej Brytanii w niższym wymiarze niż orzeczone w Polsce skutkuje dodatkowo przyjęciem, że jego zatrzymanie na okres 9 dni nie mogło naruszyć żadnych dóbr osobistych powoda, gdyż dopiero z dniem 31 października 2014 r. doszło do odbycia całości kary w wymiarze 180 dni.

Rzeczywistą przyczyną problemów powoda było zaniechanie przez organ międzynarodowy jakim jest Interpol zawiadomienia sądu polskiego o wykonaniu ENA i osadzeniu powoda w zakładzie karnym w Wielkiej Brytanii,

bądź też zaniechanie przez brytyjskie organy procesowe zawiadomienia Interpol-u o tym fakcie. Jednakże Skarb Państwa za działania czy zaniechania organu międzynarodowego ani też organów procesowych brytyjskich nie ponosi odpowiedzialności, nie są to bowiem organy zależne od państwa polskiego i nie ma ono wpływu na ich organizację.

Dodatkowo zgodzić się należy z Sądem Okręgowym, że zaniechanie powoda polegające na braku informacji organów procesowych o zmianie miejsca nie tylko zamieszkania, ale także nie podanie jakiegokolwiek adresu do korespondencji, przyczyniły się do poszukiwania powoda listem gończym oraz wystawienia ENA. Nie sposób bowiem pominąć faktu, że jak twierdzi sam powód w pozwie do Wielkiej Brytanii wyjechał w listopadzie 2004 r., natomiast po raz pierwszy akt oskarżenia i wezwanie na rozprawę karną zostało powodowi wysłane w dniu 23 sierpnia 2004 r., przesyłka była awizowana od 30 sierpnia 2004 r. i dopiero w dniu 14 września 2004 r. została zwrócona do nadawcy jako nie podjęta w terminie. Powód więc także przebywając w Polsce nie odbierał kierowanej do niego korespondencji, co spowodowało wydanie wyroku zaocznego, następnie zamianę kary ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności i wszczęcie poszukiwań poza granicami kraju. Jednak ta okoliczność miałaby znaczenie tylko wówczas, gdyby pozwanemu w niniejszej sprawie można było przypisać bezprawność działania, a tym samym rozstrzygać o wysokości zadośćuczynienia czy też odszkodowania, tylko bowiem wówczas zastosowanie znalazłby art. 362 k.c. Natomiast przy braku podstaw do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego przyczynienie się powoda do szkody pozostaje indyferentne.

Za niezasadny należy także uznać zarzut naruszenia art. 102 k.p.c. przez sąd pierwszej instancji. Szczególne znaczenie dla możliwości zastosowania art. 102 k.p.c. ma ocena zachowania się stron z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Zachowania powoda, który nie respektował norm powszechnie obowiązującego prawa i podejmował działania, które wymusiły stosowanie wobec niego kary pozbawienia wolności, poszukiwania go listem gończym celem wyegzekwowania wykonania kary i ENA nie sposób uznać za akceptowalne społecznie. Nadto sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, która następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych, z którego powód skorzystał, a więc już w tej materii uzyskał pomoc państwa, pochodzącą ze środków wszystkich podatników. Kolejne obciążanie wszystkich obywateli wygenerowanymi przez powoda kosztami procesu jest nieuzasadnione społecznie.

Sąd też na podstawie art. 385 k.p.c. apelację powoda oddalono.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono także zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy tj. na podstawie art. 98 i 99 k.p.c.

A. Bednarek Moraś E. Buczkowska-Żuk M. Sawicka